

مثنوی معنوی از منظری دیگر

نگاهی روان‌شناسانه

به چند داستان

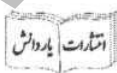
از مثنوی

ناصر سبزیان‌پور

انتشارات پردیس

۱۳۹۶

سرشناسه	: ناصر، سبزیان پور- ۱۳۶۵
عنوان و نام پدیدآور	: مثنوی معنوی از منظری دیگر، نگاهی روان شناسانه به چند داستان از مثنوی / ناصر سبزیان پور
مشخصات نشر	: تهران: یار دانش، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ۳۶۶ ص.
عنوان قراردادی	: مثنوی، برگزیده، شرح
عنوان دیگر	: نگاهی روان شناسانه به چند داستان از مثنوی
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۸-۱۲-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۷۴۶ق. مثنوی - روان شناسی.
موضوع	: Mowlavi, Jahaoddin Mohammad Ibn Mohammad, 1207- 1273. Masnavi -- Psychology
موضوع	: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۷۴۶ق. مثنوی - نقد و تفسیر
موضوع	: Mowlavi, Jahaoddin Mohammad Ibn Mohammad, 1207- 1273. Masnavi - Criticism Interpretation
موضوع	: مثنوی - قرن ۷ق. - تاریخ و نقد
موضوع	: Persian Poetry - 13th century - History and criticism
موضوع	: شعر فارسی - چهره های روان شناسی
موضوع	: Persian Poetry - Psychological aspects
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ م ۲۳۰۱/س ۱۴۳۰۱
رده بندی دیویی	: ۸۱۶/۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۹۰۱۴۶

عنوان:	 مثنوی معنوی از منظری دیگر
نویسنده:	 ناصر سبزیان پور
صفحه پرداز:	 کژال ظریفی
طراح جلد:	 سمانه یاسایی
نوبت چاپ:	 اول، ۱۳۹۶
شابک:	 فیبا
ناشر:	 یار دانش
شمارگان:	 ۱۰۰ نسخه
قیمت:	 ۲۵۰۰۰ تومان
پاسداران، ساقدوش، بوستان نهم، پلاک ۳۷، زنگ یک غربی	
تلفن:	۰۹۳۹۴۳۵۱۲۳۳ - ۲۲۷۷۸۹۹۵
تلگرام:	@yaredanesh_dr_sabzianpoor

فهرست

صفحه	عنوان
۱	شیر و خرگوش (خودشیفتگی و فرافکنی).....
۳۳	موش و شتر (خودشیفتگی و خودبزرگ‌بینی).....
۴۹	مهمانی فکر (طریقت ته به احوالات درونی).....
۶۷	عاشق و نامه (خودشیفتگی و نهایت‌مندی از زندگی).....
۷۹	طوطی و بازرگان (خودشیفتگی و زنان خویشان).....
۹۷	امتحان لقمان (خودشیفتگی و قدرناشنایی).....
۱۱۱	اختلاف در شکل پیل (خودشیفتگی و عدم تفاهت با دیگران).....
۱۲۳	دباغ و بازار عطاران (خودشیفتگی و عادت به دلالت دروغ).....
۱۳۷	مارگیر و ازدها (خودشیفتگی و خصم درونی).....
۱۵۵	موش و انبار گندم (خودشیفتگی و مناصب اجتماعی).....
۱۶۷	راز حضور مولانا پس از قرن‌ها (عشق به مثابه معنای زندگی).....
۱۸۱	ناشناوا و عیادت مریض (خودشیفتگی و مهر ورزیدن غیر اصیل).....
۲۰۷	چرب کردن سیل (خودشیفتگی و زندگی جعلی و نمایشی).....
۲۲۵	عزرائیل و مرگ (خودشیفتگی و مرگ).....
۲۵۳	عطار و شاگرد احوال (خودشیفتگی و دوپاره‌سازی).....

۲۷۱	 (تعارضات درونی انسانی)
۲۹۷	 (خودشیفتگی و فراقنی اراده)
۳۱۷	 (خودشیفتگی و مرکزیت عالم هستی)
۳۴۳	 (جوی آب)
۳۵۵	 (منابع)

www.ketab.ir

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

مثنوی دریای بی‌پایانی از معارف و مفاهیم عرفانی و انسانی است که ورود با هر دیدگاهی در این بحر عمیق منجر به استخراج گوهرهای گران و مرواریدهای بی‌نظیر از این دریا می‌شود. مثنوی شکرفروشی است که هر کس را به فراخور زاویه دید و اندیشه‌اش، رمغان از معانی لطیف و مضامین روح‌نواز توشه‌ره می‌کند. چه شکر فروش دارم که به من شکر همی فروشد

که نگفت عذر روزی که برو شکر ندارم
این کتاب با رویکردی روانکارانه و روانشناسانه به داستان‌های مثنوی نظر انداخته به امید آنکه بتواند روزنه‌ای هرچند کوچک بر خودشناسی در ذهن خواننده بگشاید. آموزه‌های مثنوی در غالب داستان بیان شده‌اند و اولین داستان در مثنوی با این بیت آغاز می‌شود که

بشنوید ای دوستان این داستان خود حقیقت زند حال ماست آن

مولانا توضیح می‌دهد که این داستان‌ها را نباید خواند، بلکه باید آن‌ها را تجربه کرد؛ زیرا این داستان‌ها همه قصه‌های زندگی من و شماست. این داستان‌ها زمانی اثر

بخش می‌شوند که خواننده خود را به جای شخصیت‌های داستان‌ها قرار دهد و مشکلات اخلاقی و شخصیتی آنها را در خود جستجو کند. اگر این‌گونه بیند می‌تواند در آینده این داستان‌ها خود را بهتر بشناسد و نسبت خود را با آنها روشن کند. وقتی می‌خواند که موشی با ربودن افسار شتری دچار غرور و خودبزرگ‌بینی شد بیندیشد که او خود کجا و در چه موقعیت‌هایی چنین خودبزرگ‌بین می‌شود. داستان‌ها در این کتاب نیز این‌گونه مطرح می‌شوند و به همین دلیل ابتدای هر داستانی بیت مذکور آورده شده است. از این رو هرگاه مثالی در باب موضوع خودشناسی آورده شده است اغلب با ضمیر «ما» یا «من» مطرح شده تا بدانیم این مسئله همه ما است نه اینکه خود را بر آن مشکل بدانیم. اصولاً اگر از زاویه انکار مشکلات خود به این داستان‌ها و مطالب نگاه بیندازیم و با دیدی قطعی مطمئن باشیم که این مسائل در مورد ما صدق می‌کنند مطالعه این کتاب کمکی به ما نخواهد کرد و اما اگر با حالتی گشوده و باز نسبت به مشکلات خود این کتاب را مطالعه کنیم می‌تواند در رشد شخصیتی ما کارگشایی کند. دیگر آنکه بسیاری از داستان‌های مثنوی نقد انسان خودشیفته و خودبین است که به واسطه منیت از تجربه عشق حقیقی محروم مانده است. به همین دلیل بسیاری از تالیفات داستان‌ها هم نقدی بر موضوع کبر و خودشیفتگی و منیت‌هاست که هر کدام به درجاتی مبتلا به این ویژگی‌های مذموم اخلاقی هستیم.

نکته دیگر آنکه نویسنده بر آن بوده است که پیوندی میان روانشناسی و عرفان برقرار کند؛ زیرا انسان متعالی که مثنوی در معرفی آن می‌کوشد اگرچه پای به ساحت وحدت نهاده و از بند و مرز جهان محسوس گذر کرده است اما از جهاتی هم شبیه به انسان سالم از منظر علم روانکاوی است. یعنی انسانی که تعارض‌های

درونی‌اش حل شده‌اند و به این واسطه احساس وحدت و یکپارچگی می‌کند، نسبت به انسان‌های دیگر رشک و حسادت ندارد و خصومت در وجود او به عشق بدل گشته است.

سعی نویسنده بر آن بوده است که تا جای ممکن متن کتاب روان و ساده باشد و خواننده را درگیر واژه‌ها و کلمات نکند تا توجه اصلی خواننده به مضمون اصلی کتاب باشد و از خواندن کتاب دل‌زده نشود. برای توضیح جنبه‌های روانشناسانه داستان‌ها هم سعی شده است که از ساده‌ترین شکل ممکن استفاده شود تا برای هر خواننده‌ای با هر سطح دانشی قابل استفاده باشد.

چیدمان داستان‌ها اولویت خاصی ندارد و لزومی به رعایت ترتیب خواندن آنها نیست. انتهای هر متن غزلی از دیوان غزلیات شمس که با مفهوم آن بخش قرابت معنایی داشته آورده شده است که خواندن آن می‌تواند درکی دوچندان از مفاهیم ارائه شده برای خواننده به همراه داشته باشد.

این کتاب قطعاً خالی از ایراد نیست اما ایراد آن که بتواند خدمتی کوچک در راستای آشنایی بیشتر خواننده با خود و مثنوی ارائه دهد.

چون شدی عطشان بحر معنوی گردشی کن در جزیره مثنوی

ناصر سبزیان پور

بهار ۱۳۹۶